

บทที่ 2

นิยายสารปลุกใจเสือป่า ในช่วงปี 2516 -2527

นิยายสารเรื่องเพศสำหรับผู้ชาย : จากหนังสือต้องห้ามปกขาว สู่นิยายสารประจำเดือน

เมื่อเอ่ยถึงหนังสือปกขาว เรามักนึกไปถึงหนังสือ 2 ประเภทที่มีการพิมพ์ออกมาในช่วงก่อนปี 2516 ประเภทหนึ่งคือหนังสือสำหรับงานศพโดยทั่วไป ที่มีการจัดทำค่อนข้างบรรจง รูปเล่มสวยงามเรียบร้อย ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือหนังสือที่มีเนื้อหาโป๊เปลือย หนังสือประเภทหลังนี้มักมีการจัดทำที่ไม่ค่อยประณีต เน้นชื่อเรื่องที่หวือหวาเข้าใจได้ง่าย อาทิ “ครั้งเดียวไม่เคยพอ” , “สาวใหญ่ใจบุญ” , หอรักร 24 ชั่วโมง” เป็นต้น โดยมากมักมีภาพการร่วมเพศแทรกประกอบ บางเล่มอาจมีลักษณะเป็นการโรเนียวมากกว่าการตีพิมพ์ เนื้อหาภายในมักมีแต่เรื่องเพศ ใช้ภาษาค่อนข้างหยาบคาย บางครั้งอาจมีการนำรูปผู้หญิงขึ้นหน้าปกบ้างนอกจากชื่อเรื่องเพียงอย่างเดียว

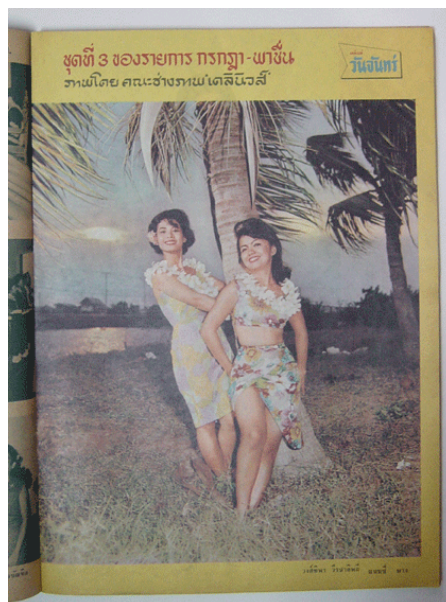
ภายหลัง เมื่อเทคโนโลยีการพิมพ์พัฒนาขึ้น สิ่งพิมพ์ประเภทปกขาวก็เริ่มเปลี่ยนแปลง รูปเล่มเป็นปกที่มีสีสันมากขึ้น เริ่มการนำรูปจากหนังสือของต่างชาติเข้ามาประกอบมากขึ้น โดยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากจากลักษณะนิยายมาเป็นการบรรยายเรื่องตามภาพที่ตีพิมพ์ และเริ่มมีการแปล (หรือแปลง) นิยายลงตีพิมพ์

หนังสือปกขาว และปกสีประเภทนี้ ไม่สามารถวางขายตามแผงหนังสือโดยทั่ว ๆ ไป เนื่องจากขัดต่อกฎหมายอาญา และและพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ. ศ. 2494

ในอีกด้านหนึ่ง หนังสือพิมพ์รายวันต่างๆ ซึ่งสามารถวางขายได้ตามแผงทั่ว ๆ ไป ในขณะนั้นก็เริ่มมีการตีพิมพ์ฉบับพิเศษที่เน้นภาพผู้หญิงเต็มหน้าหนังสือพิมพ์ 4 สี ในอิริยาบถต่างๆ มีทั้งภาพหาวบหวี และภาพทั่วๆ ไป โดยเริ่มให้ความสำคัญกับช่างภาพที่ถ่ายภาพเหล่านั้น เมื่อมีภาพจำนวนมากพอ ช่างภาพเหล่านั้นก็รวมเล่มภาพออกมาเป็นกรณีพิเศษ เช่นงานของประยูร ยงพันธ์ กุล และ ประสิทธิ์ เกตุอธิก แห่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และเดลิเมล์วันจันทร์ เป็นต้น

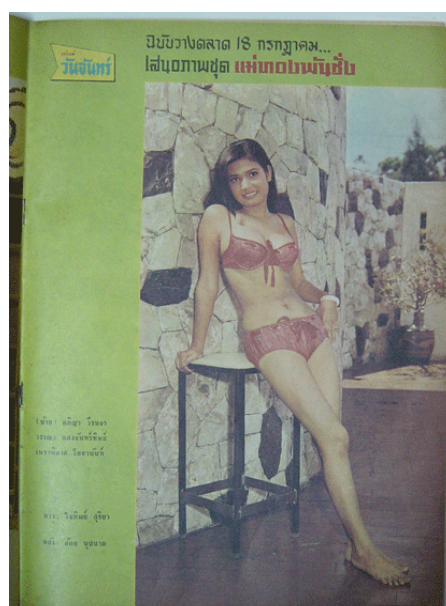
ภาพที่ 1

เดลิเมล์ วันจันทร์

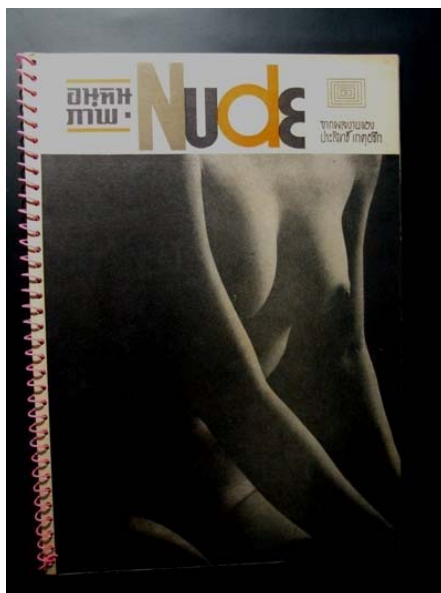
ภาพที่ 2

เดลิเมล์ วันจันทร์

ภาพที่ 3

อัลบั้มรวมภาพถ่ายของ ประสิทธิ์ เกตุอธึก

ภาพที่ 4

อัลบั้มรวมภาพถ่ายของ ประสิทธิ์ เกตุอธึก

เมื่ออัลบั้มภาพต่างๆ เป็นที่นิยม ก็เริ่มมีการตีพิมพ์ออกมาอย่างต่อเนื่อง จากอัลบั้มภาพอย่างเดียว ก็เริ่มมีการนำเสนอเนื้อหาเข้ามาประกอบอัลบั้ม มีบทความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ อาทิ กลบทอศจรรย์ (หรือบทความประเภท how to) หรือ ปัญหาทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นต้น ตัวอย่างในกลุ่มนี้ได้แก่ เพลย์แมน (2509) , ของเด็ด 7 บาท (2512) , siam sex express (2513) เป็นต้น

ภาพที่ 5

นิตยสาร siam sex express

ภาพที่ 6

หนังสือของเด็ดเจ็ดบาท

ในปี 2515 มีนิตยสารปลูกใจเสื่อป่าที่ตีพิมพ์ออกมาประจำ และมีคอลัมน์เกี่ยวเรื่องทางเพศอย่างเป็นกิจจะลักษณะ มีวาระการออกจำหน่ายอย่างแน่นอน มีลักษณะเป็นนิตยสารได้อย่างสมบูรณ์ ตัวอย่างนิตยสารกลุ่มนี้ได้แก่ ชน (2515) ชายขอบสนุก (2515) กุญแจใจ (2516) เป็นต้น

ภาพที่ 7

นิตยสารชน

ภาพที่ 8

นิตยสารชายขอบสนุก

ภาพที่ 9

นิตยสารกฤตใจ

ภาพที่ 10

นิตยสารชนสวย

นิตยสารต่างๆ ข้างต้นสามารถวางจำหน่ายบนแผงหนังสือได้โดยไม่ต้องปิดบัง การห้ามจำหน่ายนิตยสารก็สามารถทำได้โดยการสั่งห้าม หรือเก็บลงจากแผงจากคำสั่งของตำรวจสันติบาล โดยเป็นการห้ามจำหน่ายเฉพาะเล่มเฉพาะปก เป็นกรณีๆ ไป มิใช่การห้ามจำหน่ายตลอดทุกเล่มที่มีการตีพิมพ์ออกมา

สิ่งพิมพ์เรื่องเพศ ช่วงปี 2516 -2527

กรณีศึกษาที่ 1 นิตยสารแมน

นิตยสาร Man เริ่มตีพิมพ์ในปี 2516 มีบุรินทร์ วงศ์สงวนเป็นเจ้าของ มีพจนานถ เกส-จินดาเป็นบรรณาธิการ ในตอนเริ่มต้นใช้หัวหนังสือ Man เป็นโลโก้ มีอักษรคำว่า “แมน” อยู่ตรงขา

ตัว M บนโลโก้ มีคำพาดรองหัวหนังสือว่า “เพื่อชายชาตรี และสตรีผู้มีรสนิยมสูง” ในระยะแรก บนหน้าปกนิตยสาร Man จะมีรูปหญิงสาวประจำฉบับ มีชื่อนักเขียนคอลัมน์ประจำเล่ม เนื้อหาภายใน แบ่งเป็น 3 หมวดได้แก่ นวนิยายเรื่องยาว 6-8 เรื่อง, สารคดีและบทความภาษาที่แปลมาจากนิตยสารต่างประเทศหลากหลายสไตล์ และคอลัมน์ประจำเดือนอื่นๆ เช่น ปัญหาสุขภาพทางเพศ, รถยนต์, ภาพยนตร์, และคอลัมน์แนะนำบ้านในฝัน

ภาพที่ 11

แมน ฉบับที่ 6 บูรินทร์ วงศ์สงวนเป็นเจ้าของ พจนานถ เกสจินดาเป็นบรรณาธิการ

ส่วนภาพของผู้หญิงจะมี 2-3 คน โดยภาพของผู้หญิงที่ขึ้นหน้าปกอาจจะไม่ได้ถ่ายภาพหวิวในเล่มก็เป็นไปได้ อย่างไรก็ตาม จะมีภาพผู้หญิงไทยในอิริยาบถหวิวเพียงคนเดียว และไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงคนดังกล่าวเลย ไม่ว่าจะเป็นชื่อ, อายุ ภูมิลำเนาหรืออาชีพการงาน มีเพียงคำบรรยายที่แต่งโดยบุษบา มินตรา ซึ่งโดยมากเป็นการบรรยายเกี่ยวกับฉากที่ไปถ่ายภาพ บรรยายภาคและความรู้สึกประกอบภาพถ่าย เท่านั้น

ข้อสังเกตหนึ่งของ Man ในระยะนี้ก็คือ มีความพยายามสร้างนิยามของนิตยสาร Man ขึ้นมาว่ามีใช้นิตยสารลามกอนาจาร ดังจะเห็นได้บทความสารคดีของตำรวจนักเขียน มนัส สัตยารักษ์ (แมน ฉบับที่ 6) เรื่อง “หนังสือกามารมณ์” ซึ่งตีความและแยกประเภทของสิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร ตามที่มีการกวาดล้างของตำรวจสันติบาล เมื่อ 25 ธันวาคม 2516 และ 14 กุมภาพันธ์ 2517 ตามคำสั่งของอธิบดีกรมตำรวจสมัยนั้น (พล.ต.ท.ประจวบ สุนทรางกูร) นอกจากนี้ยังพบการเน้นย้ำอัตลักษณ์ของนิตยสารแมนอีกหลายๆ ครั้งในบทบรรณาธิการเช่น ในฉบับที่ 7 ที่เอ่ยถึงการกวาดล้างของสันติบาลดังกล่าว แต่นิตยสาร “Man” และนิตยสาร “กุญแจใจ” มิได้อยู่ในข่ายดังกล่าว โดยการวินิจฉัยของ พ.ต.ท. ปกรณ์ ปิ่นเฉลียว (ซึ่งเป็นตำรวจนักเขียนอีกคนหนึ่ง) รักษาการสารวัตรแผนกเอกสารหนังสือพิมพ์ กรุงเทพฯ โดยทางบรรณาธิการของ Man ได้สร้างอัตลักษณ์ของหนังสือว่าเป็น “นิตยสารสำหรับผู้ชายที่มีรสนิยมอย่างแท้จริง” และคำว่า “รสนิยม” นี้หมายถึงอุดมการณ์ของศิลปะ ความรอบรู้และบันเทิง ต่อมาในบทบรรณาธิการฉบับที่ 9 ก็พยายามแยก “Man” ออกจากนิตยสารอื่นๆ โดยกล่าวว่า ภาพทุกภาพ บทความทุกบทของ Man ผ่านการพิจารณาจากที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมายของสำนักพิมพ์แล้ว ดังนั้นหากจะมีการ “เก็บ” นิตยสารแมน ก็ขอให้ทำการตักเตือนก่อน

ภายหลัง พจนารถ เกสจินดาแยกตัวออกไปทำหนังสือของตัวเอง (มีนาคม 2518 แมน ฉบับที่ 15 หรือ โมเดิร์นแมน ฉบับที่ 1 (15)) โดยเอาโลโก้หัวหนังสือไปดัดแปลง เพิ่มคำว่า “MODERN” ซ่อนลงไปทีท่าของตัวอักษร M บนโลโก้เดิม และใช้ชื่อรองปกว่า “โมเดิร์นแมนเพื่อชายชาตรี และหญิงสาวผู้มีรสนิยม” เนื้อหาภายหลังยังคงถอดรูปแบบมาจากแมนในระยะเริ่มต้นทุกประการ

ลักษณะการชี้แจงเพื่อบนิยามตัวนิตยสาร Man นี้ได้ติดตัวตามพจนารถ เกสจินดาไปยัง “โมเดิร์นแมน” ด้วย แต่สิ่งที่แตกต่างระหว่าง Man กับโมเดิร์นแมนก็คือการพาดหน้าปก ซึ่ง Man จะเน้นที่ผู้เขียนเรื่องที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น มาวางไว้บนหน้าปก ขณะที่โมเดิร์นแมนจะเน้นที่ชื่อบทความหรือสื่อบุคคลใดๆ ของแต่ละเล่มแทน

ภาพที่ 12

โมเดิร์นแมนเล่มแรก ที่พจนานถ แยกตัวมาจัดพิมพ์เอง

สำหรับ Man ของบุรินทร์ วงศ์สงวนในช่วงเวลาดังกล่าวได้หยุดออกชั่วคราว ก่อนเปลี่ยนหัวหนังสือเป็น “แมน” ภาษาไทย โดยคงโลโก้ภาษาอังกฤษ (MAN ขนาดเล็ก ที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยเพิ่มตัวอักษร BR ลงไปในช่องว่างของตัวเอ) ไว้ที่หน้าปกอีก 3 ฉบับ ก่อนจะเอาโลโก้ออกไป ทั้งนี้ แมนของบุรินทร์กลับมาออกเล่ม 14 อีกครั้งหนึ่งในเดือนกันยายน 2518

ความแตกต่างของแมน กับ Man หรือ โมเดิร์นแมน อยู่ที่การใส่ชื่อผู้หญิงที่ถ่ายแบบที่หน้าปก นอกเหนือไปจากสเก๊าท์หลักของเล่ม นอกจากนี้ในเล่มได้มีการเพิ่มเติมมิติอื่นๆ เกี่ยวกับผู้ชายเข้ามา อาทิ เรื่องของกีฬา เรื่องศิลปะ สเก๊าท์การท่องเที่ยวที่เน้นไปทางท่องเที่ยวป่าเขา และดินแดนอัศจรรย์ที่คนทั่วไปยังไม่เคยไปถึงได้ยาก มีการเพิ่มคอลัมน์คลินิกเช็กส์ และจิตวิทยาการทดสอบตัวเอง และที่สำคัญ หญิงสาวในนิตยสารแมน เริ่มมีเสียงพูด ทั้งพูดถึงตัวเอง และผู้ชายที่พึงปรารถนา

ภาพที่ 13

แมนเล่มแรกของบุรินทร์ ที่กลับมาออกใหม่ โดยเปลี่ยนหัวหนังสือใหม่ แต่คงหัวหนังสือเดิมขนาด
เล็กบนหน้าปก และขึ้นภาพคู่ชายหญิง ให้แตกต่างกับเล่มอื่นๆ
รวมถึงใส่ชื่อนางแบบบนปก

ในแมนฉบับที่ 16 พฤศจิกายน 2518 (ปกศิริขวัญ นันทศิริ) เริ่มมีมิติด้านการเมืองเข้ามา
เกี่ยวข้อง โดยมีการสัมภาษณ์กลุ่มนวพล (วัฒนา เทียววิมล) โดยเริ่มต้นจากเรื่องทั่วๆ ไปมาจบ
ท้ายที่ประเด็นทางเมืองในขณะนั้น นอกจากนี้ในบทบรรณาธิการ มีการพูดถึงเรื่องสิทธิสตรี
โดยเฉพาะประเด็นการประท้วง “ศิริขวัญ นันทศิริ” ที่จะเปลือยกายถ่ายโฆษณาสินค้า

ภาพที่ 14

แมนเล่ม 16 มีบทนำเรื่องสิทธิสตรี

“...ปลายปีสตรีสากล ขณะที่สตรีทั่วโลกลุกขึ้นเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมกันกับชาย สตรีชั้นนำกลุ่มหนึ่งของไทย ที่นัยว่ามีบทบาทสำคัญทางด้านสังคมสงเคราะห์ และต่อสู้ยกระดับทางสังคมของผู้หญิง ต่างลุกขึ้นเดินรณรงค์เป็นเดือนเป็นแฉ่น คุณศิริขวัญ นันทศิริ นางงามไทยผู้จะไปประกวดนางงามนานาชาติที่ญี่ปุ่น ที่ยอมเห็นแก่เงินไปเปลือยกายถ่ายแบบสินค้า ...เรารู้สึกสลดใจไปกับค่านิยมและการตีคุณค่าของผู้หญิง และการประกวดนางงามเสียวิเศษ จนไม่เหลียวมาดูความฟอนเฟะของสังคมที่เป็นต้นเหตุตามความเป็นจริงแล้ว การประกวดนางงามก็เป็นการกดขี่เพศหญิงในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งก็เห็นๆ กันอยู่แล้วว่าชุดอาบนํ้ารัดรูปบนเวที ก็แทบไม่แตกต่างไปจากการแก้ผ้า

ถ่ายรูปสักทีก็น้อย เมื่อเป็นเช่นนี้คุณศิริขวัญและนางงามคนอื่นๆ ล้วนแต่เป็นบุคคล
นำสงสารที่เป็นเหยื่อของระบบสังคมหน้าไหว้หลังหลอกนี้ทั้งสิ้น

เราเห็นว่าบทบาทการเรียกร้องสิทธิของสตรีไทยแห่งปีสตรีสากลที่กำลังจะหมดลง
ในปีนี้อ่า สตรีไทยส่วนใหญ่กำลังทำตามแคตตาล็อกแฟชั่นของฝรั่ง โดยไม่เข้าใจ
ความหมายของคำว่า “สิทธิสตรี” โดยเฉพาะ ขอประณามบทบาทของสตรีบางกลุ่มที่มุ่ง
ออกหน้าเอาตาและแสงวามผลประโยชน์ส่วนตนโดยการบิดเบือนมอมเมา และสร้าง
ค่านิยมผิดๆ แก่สตรีไทย

กองบรรณาธิการ “แมน” ขอยืนยันว่า เราในฐานะผู้มีหน้าที่เสนอความบันเทิงแก่
ท่าน ภายใต้จิตสำนึกแห่งความชอบธรรม ขอคัดค้านต่อการดูถูกเหยียดหยามสตรี
เพศในทุกกรณี” (แมน ฉบับที่ 16 พ.ย. 2518 น. 2)

แมนฉบับที่ 24 (กรกฎาคม 2519) มีสื่อบรรยายเรื่องราวประชาชนบนภูเขา โดยมีผู้สื่อข่าวไป
สัมภาษณ์ชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ที่ภูพาน นอกจากนี้ ในบท
บรรณาธิการยังได้แถลงจุดยืนของนิตยสารไว้คือ

“...ในท่ามกลางการต่อสู้ทางการเมืองหลายกระแสที่ทวีความดุเดือดมากขึ้น เราจะ
ปฏิเสธไม่ได้ว่า สื่อมวลชนทุกสาขานั้นคือสนามของการขับเคลื่อนที่มีบทบาทมากที่สุด
การรับใช้ความเชื่อและอุดมการณ์ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง หาก
การรับใช้นั้นยืนอยู่บนพื้นฐานแห่งความจริงใจในความหวังดีต่อส่วนรวม “แมน” ได้
ประกาศอุดมการณ์การทำงานของเราว่า จะยืนหยัดต่อสู้เพื่อความถูกต้องชอบธรรมของ
คนข้างมาก ตามเจตนารมณ์ของระบอบประชาธิปไตย เราจักคัดค้านและฟาดฟันเจตนา
ของทุกผู้ที่จะนำระบอบเผด็จการเข้ามาปกครองในประเทศทุกรูปแบบ...” (แมน ฉบับที่
24 น.3)

ภาพที่ 15

แมนเล่ม 24 ที่มีสื่อบุคคลผู้ก่อการร้ายที่ภูพาน แมนกลับมาขึ้นปกแต่ผู้หญิงอย่างเดียว แต่ยังคงมีชื่อนางแบบที่หน้าปก โดยนางแบบที่ขึ้นปก ไม่ใช่ นางแบบที่มีชื่อเสียงมาก่อนหน้า เหมือนฉบับที่ออกมาก่อนหน้านี้

แมนปิดตัวชั่วคราวเนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองในฉบับที่ 26 (กันยายน 2519) ก่อนจะกลับมาเปิดตัวอีกครั้งในฉบับ 27 (สิงหาคม 2520) การกลับมาเปิดใหม่ของนิตยสารแมนนี้ มีความเปลี่ยนแปลงบ้างบางประการ อาทิประเด็นเกี่ยวกับสังคมลดน้อยลงไปบ้าง แต่ยังมีอยู่ในส่วนของเรื่องแต่ง ที่มักมีโครงเรื่องเพื่อช่วยเหลือชนชั้นล่างในสังคม

ภายหลัง รูปของนางแบบในนิตยสารแมนช่วงหลังปี 2522 เป็นรูปถ่ายนางแบบที่มีความหวาบหวิวมากขึ้นเมื่อเทียบกับยุคก่อนหน้านี้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการแข่งขันในตลาดนิตยสารปลูกใจเสื้อโป๊ด้วย อย่างไรก็ตามนิตยสารแมนเป็นนิตยสารเล่มแรกๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้อ่านส่งรูปถ่ายผู้หญิงทางบ้านเข้ามาร่วมสนุก โดยไม่ต้องเป็นภาพหวาบหวิวเสมอไป แต่ก็มีภาพหวาบหวิวส่งมาร่วมสนุกบ้างประปราย

ในช่วงหลังปี 2523 นิตยสารแมนเริ่มมีคอลัมน์แนะนำเครื่องใช้ไฟฟ้าไฮเทค อาทิ เครื่องเสียง พร้อมๆ กับการกลับมาของคอลัมน์เกี่ยวกับประเด็นทางสังคม ภายหลังปี 2525 เริ่มมีการถ่ายนางแบบในลักษณะหวาบหวิวมากขึ้น ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการแข่งขันในตลาดหนังสือปลูกใจเสื้อโป๊มีจำนวนมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับตัวช่างภาพมากขึ้น มีการดึงช่างภาพชื่อดังอย่างธีรพงษ์ เหลียวรักวงศ์มาจากนิตยสารหนุ่มสาว เพื่อเป็นคนกำหนดคอนเสิร์ตภาพถ่ายนางแบบในระยะหลัง

กรณีศึกษาที่ 2 นิตยสารหนุ่มสาว

ในระหว่างนี้ได้มีนิตยสารแนวเดียวกันออกมาในเดือน ธันวาคม 2519 ชื่อหนุ่มสาว มีชื่อรองปกว่า นิตยสารสำหรับผู้ชายและผู้หญิง (โดยใช้หัวหนังสือ “เฟ้น” ซึ่งเป็นหัวหนังสือที่จดทะเบียนกับสันติบาล ตามพรบ. การพิมพ์ 2494) เจ้าของคือปิยวิทย์ แซ่ตั้ง โดยมี ปกรณ์ พงศ์วราภาเป็นบรรณาธิการบริหาร ในระยะแรก หนุ่มสาวเดินตามชนบเดียวกับ Man ในยุคเริ่มต้น โดยไม่เน้นชื่อนางแบบที่หน้าปกนิตยสารมากไปกว่าชื่อนักเขียนประจำ และสลับไปเด่นประจำเล่ม ในยุคแรกนี้ หนุ่มสาวไม่มีภาพหวาบหวิว และเสียงผู้หญิงพูดมากนัก มีเพียงการบรรยายความรู้สึก และกลอนเปล่าสำหรับเซ็กซี่ผู้หญิงเท่านั้น ไม่มีนิยายขนาดยาวให้ติดตามต่อเนื่อง แต่มีเรื่องสั้น 3 เรื่องต่อ 1 ฉบับ และสลับไปต่างๆ เกี่ยวกับประเด็นทางสังคมบ้างประปราย

ต่อมา ปกรณ์ พงศ์วราภาได้แยกตัวมาจัดทำนิตยสารหนุ่มสาว โดยจดทะเบียนในชื่อ “หนุ่มสาว” ตั้งแต่เล่ม 10 (มกราคม 2521) โดยใช้ทุนของตัวเอง ส่วน “เฟ้น” ฉบับหนุ่มสาว ก็ได้ “เชียรชัย ลาภานันต์” มาเป็นบรรณาธิการ (ปิยวิทย์ แซ่ตั้งเป็นผู้จัดการ เหมือนเดิม) โดยใช้ชื่อรองปกว่า “หนุ่มสาว” เช่นกัน แต่มีชื่อรองว่า พลังจรรโลงและสร้างสรรค์

ภาพที่ 18

หนุ่มสาว ฉบับปฐมฤกษ์ มีปกฉลวย พงศ์วราภา เป็นปก. และมีปิยวิรัช แซ่ตั้ง
เป็นผู้จัดการ โดยใช้หัวหนังสือ “เพื่อน ฉบับ หนุ่มสาว

”

ภาพที่ 19

หนุ่มสาว เล่ม 10 ที่ ปกรณ์ที่จัดหัวหนังสือ “หนุ่มสาว” กับสันติบาลเอง

“...8 มีนาคม ; วันสตรีสากล

วันนี้ของทุกปีกำหนดกันว่าเป็นวันสตรีสากลเพื่อเป็นการรำลึกถึงความสำคัญของสตรีทั่วโลก ... แต่สำหรับสตรีในสังคมไทย ต้องยอมรับว่า ส่วนใหญ่ยังถูกแบ่งให้เป็นอีกชั้นหนึ่งที่จะต้องเป็นผู้ตามตลอดกาล เรายังมีผู้หญิงจำนวนมากที่ได้รับค่าแรงต่ำกว่าผู้ชายในงานลักษณะเดียวกัน และอีกจำนวนนับไม่ถ้วนที่ดำรงชีวิตอยู่ด้วยการเป็นโสเภณีหลายรูปแบบ จากการบีบรัดของระบบเลวร้ายในสังคมที่เธออยู่ การเรียกร้องสิทธิสตรีกลายเป็นเรื่องได้รับคำค่อนข้างอดว่าอยากไว้หนวดเช่นเดียวกับผู้ชาย...

“หนุ่มสาว” ยอมรับในความเป็น “ผู้หญิง” ของผู้หญิงทุกคน เราเชื่อในคำที่ว่า “สตรีเสมอภาค สร้างสรรค์” เราปรารถนาที่จะเห็นผู้หญิงก้าวขึ้นมาเทียมบ่าเทียมไหล่ผู้ชาย แม้ว่าการตื่นตัวในเรื่องนี้ในสังคมไทยจะยังอยู่ในวงคับแคบ แต่เรามั่นใจว่า เมื่อกาลเวลาสับสนไป มันจะนำโฉมใหม่มาสู่ประวัติศาสตร์เสมอ จนลบล้างคำกล่าวที่ว่าผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลังไปได้ และผู้ที่จะหมกมุ่นกับเรื่องนี้ไปสู่ความเปลี่ยนแปลง ย่อมขึ้นอยู่กับสำนึกของมวลสตรีเอง ที่จะสลัดแอกเก่าๆ ยืนหยัดขึ้นมาประกาศถึงความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับเพศที่มักเข้าข้างกันว่าเป็นฝ่ายที่แข็งแกร่งกว่า และมีได้เป็นแบบอย่างตามที่ถูกริดรอนเสมอมา ...” (บทบรรณาธิการนิตยสารหนุ่มสาว ฉบับที่ 35 เดือนมีนาคม 2523)

หรือ

“...สำหรับ “หนุ่มสาว” หลายคนอาจเห็นเป็นเรื่องแปลกที่เราจะพูดถึงเรื่องวันสตรีสากล ในขณะที่ภาพส่วนหนึ่งในหนังสือเล่มนี้มีรูปผู้หญิงเปลือย (ซึ่งหลายคนนั้นบอกว่าเป็นการกดขี่) เราได้ปรารถนาที่จะได้แย้งซ้ำแล้วซ้ำอีกกับแนวทางที่เป็นอยู่ แต่การที่พูดถึงเรื่องวันสตรีสากลก็ไม่ใช่นำมาบังหน้าเจตนาอื่น เราคิดอยู่เสมอว่า ระหว่าง “ความเสแสร้ง” กับ “ความจริงใจ” นั้นอยู่ใกล้เคียงกัน และเกือบคล้ายคลึงกันอย่างไม่น่าเชื่อ ขณะเดียวกัน ระหว่างสองสิ่งนี้ก็มิใช่ว่าว่างซึ่งถูกถมเสียจนเต็มด้วยความหวาดระแวง

นั่นเป็นเรื่องของการ “มอง” ในแต่ละฝ่าย ซึ่งเราไม่อยู่ในฐานะที่จะปฏิเสธหรือยอมรับในทันทีทันใด แต่จากเนื้อหาที่เราเสนออยู่ในหนังสือเล่มนี้มาตลอด พอจะบอกถึงความจริงใจของเราได้ใหม่ว่า แท้จริงเราได้สนับสนุนการปิดกั้นเสรีภาพของผู้หญิงตรงกันข้าม, เรากลับเฝ้าบอกคนอ่านซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ชายว่า ขอให้เปิดตามองผู้หญิงในอีกทัศนะหนึ่ง ทัศนะที่ต่างมีสิทธิเสรีทัดเทียมกันที่จะได้แสดงออก ทั้งด้านการทำงานและเช็ทส์ ที่ไม่ใช่เป็นผู้รองรับอารมณ์ใคร่เพียงอย่างเดียว หากแต่เธอก็เป็นคนที่มีความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดด้วย ผู้หญิงไม่ใช่เพศอ่อนแออย่างที่คนรุ่นเก่าพว้าโพนทะนา แท้จริงพวกเธอแข็งแกร่งเกินกว่าที่ผู้ชายคิด หากแต่แฝงอยู่ในเรือนร่างที่แลดูอ่อนแอและเปราะบางเท่านั้น

เรายอมรับคำกล่าวที่ว่า “สตรีเสมอภาค สร้างสรรค์” “ (บทบรรณาธิการนิตยสารหนุ่มสาว ฉบับที่ 35 เดือนมีนาคม 2525)

นอกจากประเด็นเรื่องสิทธิสตรีแล้ว ยังมีประเด็นอื่นๆ ในบทบรรณาธิการอีก เช่นเรื่องโสเภณี เรื่องการเมือง และเรื่องการยืนยันเอกลักษณ์หนังสือตัวเองว่ามีใช้หนังสือไปอีกด้วย

หนุ่มสาวในช่วงปี 2522- 2524 เป็นการทดลองเอานางแบบขึ้นหน้าปกนิตยสารโดยไม่มีคำโปรยอื่นๆ ประกอบ นอกจากชื่อหัวนิตยสาร การขึ้นหน้าปกในลักษณะนี้ ประกอบกับการให้น้ำหนักกับคนถ่ายแบบ รวมถึงการถ่ายรูปลานางแบบในสตูดิโอเป็นหลัก ทำให้รูปลานางแบบเป็นรูปถ่ายที่มีลักษณะการจัดวางมากขึ้น และนำไปสู่การสร้างวาทกรรมเรื่องศิลปะของการถ่ายรูปเพื่อเป็นการสร้างรสนิยมในการเสพรูปลานางแบบขึ้นมากลบตบวาทกรรมเกี่ยวหนังสือโป๊เปลือยได้อีกทางหนึ่ง

กรณีศึกษาที่ 3 นิตยสารปลูกใจเลิกลาอื่นๆ ในช่วงปี พ.ศ.2516 - พ.ศ. 2527

ในระหว่างนี้ ได้มีนิตยสารอื่นแนวเดียวกันขึ้นมาในตลาด เช่น สยามหนุ่ม(เริ่มต้นปี 2516) ,นิตยสาร PM (เริ่มต้น ธันวาคม 2520) หรือพลังหนุ่ม (เริ่มต้น สิงหาคม 2521) ซึ่งมีลักษณะต่างออกไป โดยมีรูปเล่มเป็นแบบเย็บด้วยลวด ปกบาง ภาพหน้าปกต่างเป็นนางแบบในอิริยาบถที่ยั่วยวนหรือเก๋อบเปลือย เนื้อหาภายในส่วนใหญ่พิมพ์ด้วยกระดาษขรุขระ เต็มไปด้วย

บทความหรือสื่อบทเกี่ยวกับเรื่องเพศ และนิยายที่มุ่งเน้นฉากอีโรติกโดยนักเขียนที่ไม่เป็นที่รู้จัก หรือมีภาพลักษณ์ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดมาก่อนเป็นหลัก แต่ก็ไม่ได้ละทิ้งประเด็นทางการเมืองไปบ้าง เพียงลดความเข้มข้นเหลือเพียงการสรุปเหตุการณ์หรือประเด็นทางสังคมในแต่ละช่วงเวลานั้นๆ

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านราคา จะพบว่า ไม่มีความแตกต่างมากนักกับนิตยสารในกลุ่มแรก เพียงแต่นิตยสารในกลุ่มหลังนี้จะไม่มีการเอ่ยถึงเรื่องรสนิยมหรือ ไม่มีการเอ่ยถึงการต่อสู้เพื่อต้องการยกระดับนิตยสารให้แตกต่างไปจากกลุ่มหนังสือปกขาวในบรรณาธิการเลย นอกเหนือจากนั้นในคอลัมน์ตอบจดหมายจากผู้อ่านส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นแต่เรื่อง “ภาพถ่ายอันยั่วชวน” ของนางแบบมากกว่าสื่อบทอื่นๆ ในเล่ม ยิ่งไปกว่านั้น นิตยสารในกลุ่มหลังนี้มีคำพาดที่หน้าปกทุกเล่มว่า “ไม่จำหน่ายให้กับผู้เยาว์”, “ลับเฉพาะผู้ใหญ่” หรือ “สำหรับผู้ใหญ่” เท่านั้น อาจจะกล่าวได้ว่ากลุ่มคนอ่านมีกลุ่มเป้าหมายหลักอยู่ที่ผู้ชายในชั้นล่างของสังคม กระนั้นมิได้หมายความว่าผู้อ่านจริงจะจำกัดอยู่เพียงผู้ชายกลุ่มดังกล่าว

ภาพที่ 21

นิตยสารพลังหนุ่ม

ภาพที่ 22

นิตยสารสยามหนุ่ม

ภาพที่ 23

นิตยสาร P.M

ในช่วงเวลาเดียวกัน มีนิตยสารอีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งมีรูปเล่มใกล้เคียงนิตยสารแมน และหนุ่มสาว เช่น เอ็กซ์คลูซีฟ (ซึ่งตีพิมพ์เล่มแรก ธันวาคม 2522 มีณรงค์ พัว เป็นบรรณาธิการ และมี จุฬากว้างมงคลเป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการ โดยเอ็กซ์คลูซีฟตีพิมพ์ออกมาได้ 4 เล่ม แล้วเปลี่ยนหัวเป็นเอ็กซ์เช็กคิวทีฟ โดยใช้ทีมงานชุดเดิม) , คุณ (ตีพิมพ์เล่มแรก มกราคม 2522) และนางแบบ (ตีพิมพ์เล่มแรกในปี 2524 โดยนิตยสารเล่มนี้ในช่วงปี 2525 มีชื่อบรรณาธิการเป็นผู้หญิง และมีที่อยู่ของกองบรรณาธิการตรงกับ “หนุ่มสาว” รุ่นที่ปิยวิรัช แซ่ตั้งแยกออกมาทำเอง และหนุ่มสาวรุ่นดังกล่าวออกมาได้เพียงเล่มเดียว)

ภาพที่ 24

นิตยสาร เอ็กซ์คลูซีฟ

ภาพที่ 25

นิตยสารเอ็กเซ็กคิวทีฟ

ภาพที่ 26

นิตยสาร คุณ

ภาพที่ 27

นิตยสารนางแบบ

นิตยสารในกลุ่มนี้มีระดับราคาเดียวกับแมนและหนุ่มสาว นอกจากนั้นยังตีพิมพ์ด้วยกระดาษอาร์ตอย่างดี เย็บเล่มด้วยระบบไสกาว (ยกเว้นนิตยสารคุณในระแวกที่เป็นระบบเย็บด้วยลวด ก่อนปรับเปลี่ยนมาเป็นไสกาวในภายหลัง) เนื้อหาภายในมีลักษณะคล้ายคลึงกับแมนและหนุ่มสาวเป็นอย่างมาก ตั้งแต่สื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องประเด็นทางสังคมจนถึงการบรรยายเกี่ยวกับตัวนางแบบ โดยเอ็กซ์คลูซีฟ และคุณ มีการพาดหน้าปกด้วยนักคิดนักเขียนในกลุ่มเดียวกับนิตยสารแมนและหนุ่มสาว นางแบบที่ขึ้นปกเอ็กซ์คลูซีฟมักจะเป็นนางแบบที่มีชื่อเสียงอยู่แล้ว ขณะที่คนคัदनางแบบของนิตยสารก็เป็นนางแบบที่มีชื่อเสียงอยู่ในขณะนั้น อย่างไรก็ตาม ลักษณะการวางท่าทางของนางแบบในนิตยสารต่างๆ ในระหว่างนี้ก็ยังคงไม่หวาบหวิวเท่ากับนิตยสารในกลุ่มสยามหนุ่ม,พลังหนุ่ม หรือ PM

ความเปลี่ยนแปลงของนิตยสารปลุกใจเสือป่าในขณะนี้เกิดขึ้น เมื่อนิตยสารนางแบบเผยโฉมขึ้น กล่าวคือ ผู้หญิงในนิตยสารนางแบบมีลักษณะหวาบหวิวมากขึ้น มีการเปิดเผยหัวนมของนางแบบในนิตยสารดังกล่าวทุกเล่ม นอกเหนือจากนี้ยังมีการแจก “ภาพลับ” ของนางแบบให้กับผู้อ่านที่ตัดคุปองในเล่มส่งเข้ามาที่สำนักพิมพ์

การเปิดเผยเนื้อตัวนางแบบนี้ ทำให้เนื้อหาภายในกลายเป็นเพียงเครื่องประดับของนิตยสารไป เพราะบนหน้าปกของนิตยสารนางแบบจะไม่ค่อยพบรายละเอียดอื่นๆ ยกเว้นคำพาดที่เกี่ยวกับการ “ชิงรางวัล” ,ชิงภาพนางแบบ ,จำนวนนางแบบในเล่ม ฯลฯ มากกว่าจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาอื่นๆ ในเล่ม หรือชื่อของนางแบบเองก็ตาม

การเกิดขึ้นของนิตยสารนางแบบ ทำให้นิตยสารแนวเดียวกันก็ต้องปรับตัวไปในทิศทางเดียวกันนิตยสารแมน และหนุ่มสาวก็ได้ปรับตัวตามเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะมีความเปิดเผยเนื้อตัวของนางแบบในเล่มน้อยกว่านิตยสารเล่มอื่นๆ ส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวกับประเด็นทางสังคมก็เริ่มลดน้ำหนักไป ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะเจ้าของนิตยสารแมนและนิตยสารหนุ่มสาวเริ่มจะออกนิตยสารหัวอื่นๆ เป็นเวทีสำหรับเนื้อหาพวกนั้นเป็นการเฉพาะแล้ว (เช่น GM, รักลูก เครื่องเสียง ฯลฯ) และอีกส่วนหนึ่งก็เนื่องจากการต่อสู้ในตลาดนิตยสารปลุกใจเสือป่าที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตาม นิตยสารทั้ง 3 กลุ่มก็ยังมีรายละเอียดแตกต่างกัน ดังสรุปได้ตามตาราง

ตารางที่ 1

ความแตกต่างระหว่างนิตยสารปลูกใจเสือป่า 3 กลุ่ม

ซึ่งตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2517 - พ.ศ.2527

	นิตยสารแมนและหนุ่มสาว	นิตยสารสยามหนุ่ม, พลังหนุ่ม, PM	นิตยสารนางแบบ, คุณ, เอ็กเซ็กคิวทีฟ และ เอ็กซ์คลูซีฟ
รูปเล่ม	ใส่กาบ ปกหนาเคลือบพลาสติก ราคา12-25 บาท	เย็บด้วยลวด ปกบางราคา12-25 บาท	ใส่กาบ ปกหนาเคลือบพลาสติก ราคา 15-25 บาท
นางแบบ	มีทั้งมีชื่อเสียง และไม่มีชื่อเสียง	ส่วนใหญ่จะไม่มีชื่อเสียงมาก่อน	มีทั้งมีชื่อเสียง และไม่มีชื่อเสียง
ลักษณะภาพถ่าย	หยาบหวิว แต่ส่วนใหญ่ไม่เห็นห้วนม	เห็นห้วนมเป็นส่วนใหญ่	หยาบหวิว แต่มีเห็นห้วนมบ้าง
การจัดองค์ประกอบภาพ	ในสตูดิโอ และในธรรมชาติ มีเทคนิคในการถ่ายรูปหลากหลาย	ในสตูดิโอ และในธรรมชาติ แต่ไม่มีเทคนิคถ่ายรูปมากนัก	ในสตูดิโอ และในธรรมชาติ มีเทคนิคในการถ่ายรูปหลากหลาย
นิยายและเนื้อหาภายใน	มีหลากหลาย และมีประเด็นทางสังคมแฝงอยู่ทุกเล่ม	มีแต่นิยายพิศวาส และเรื่องป๊อปๆ	มีหลากหลาย แต่เน้นนิยายพิศวาส และเรื่องป๊อปมากกว่าแมนหนุ่มสาว
นักเขียน	มีชื่อเสียงด้านนักคิด นักเขียนเพื่อสังคมมาก่อน	นักเขียนไม่มีชื่อใช้นามปากกาในการเขียน	นักเขียนมีชื่อ แต่ไม่ได้เน้นเรื่องนักคิดนักเขียนเพื่อสังคม